

Motion till riksdagen

1988/89:Bo2

av Agne Hansson m.fl. (c)

med anledning av prop. 1988/89:79 om ändrade regler för räntesubventioner för hyres- och bostadsrättshus

I prop 1988/89:47 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder m.m. aviserade regeringen förslag om indragning av räntesubventioner om 300 milj. kr. i hyres- och bostadsrättshus. Motivet för denna indragning angavs vara de förändringar i den statliga inkomstbeskattningen som samtidigt föreslogs, vilka innebar att marginalskatten skulle sänkas och stödet till villaägarna därmed minska eftersom värdet på underskottsavdragen sjunker vid en sänkt marginalskatt.

I proposition 1988/89:47 angavs att den planerade indragningen av statens räntesubventioner för flerbostadshus skulle fördelas i bostadsbeståndet på sådant sätt att 100 milj. kr. dras in helt för hus som byggts eller byggts om före år 1968. Resterande del skulle tas ut genom förändrade ränte- och amorteringsvillkor för lån som lämnats enligt äldre låneformer från tiden före år 1975.

Från centerpartiets sida kritiserade vi regeringens förslag med hänvisning till att det presenterade beslutsunderlaget var ofullständigt och konsekvenserna av besparingen för de boende inte redovisats. Vi ansåg att något beslut om indragning ej borde fattas innan dessa konsekvenser redovisats. Riksdagen följde dock regeringens förslag.

Regeringen återkommer nu till riksdagen med förslag om hur besparingarna skall ske. I proposition 1988/89:79 föreslås, dels att räntesubventionerna slopas för hus som färdigställda före år 1968, dels en höjning av de garanterade räntorna med 0,1–2 % för hus som byggts om mellan åren 1968 och 1987 med stöd av statliga ombyggnadslån.

Det kan konstateras att det beslutsunderlag som presenteras för riksdagen även denna gång är ytterst knapphändigt. Det ger en otillräcklig information om vilka effekter på boendekostnaderna förslagen har och de kostnadsfördyringar höjningen av de garanterade räntorna kommer att leda till för de boende i de ombyggda flerbostadshusen. Vi förutsätter att riksdagen vid sin behandling av propositionen inhämtar nödvändigt kompletterande material och annan nödvändig information i syfte att få ett mer fullödigt beslutsunderlag.

Slopande av räntesubventionerna för äldre statliga lån

Från centerpartiets sida har vi i annat sammanhang föreslagit att stimulanser skall införas för inlösen av äldre statliga lån. Vi föreslog – med hjälp av ränterabatter, ökad information m.m. – att en förtida återbetalning av

statliga bostadslån från tiden före 1968 skulle stimuleras. Vi bedömde att nettointäkten för staten skulle öka med ca 1 miljard kr i förhållande till regeringens förslag.

Regeringens förslag i prop 1988/89:79 att slopa räntesubventionerna för hus byggda eller ombyggda före 1968 innebär en ytterligare försämring av räntesituationen för de aktuella lånen på grund av rådande skillnader i räntelägen mellan statliga bostadslån och lån tagna på den ordinarie kreditmarknaden. Detta kommer att leda till en ökad inlösen av de statliga lånen. Dessa lån kan med nuvarande situation på kreditmarknaden sättas om med lägre ränta och fördelaktigare amorteringsvillkor som resultat. Regeringens åtgärder kommer därigenom att få den effekt som avses med vårt förslag. Detta minskar behovet av stimulansåtgärder, även om för de boende vårt förslag varit en mer fördelaktig väg.

En ökad inlösen av här aktuella lån är också nödvändig om regeringens förslag om slopade räntesubventioner inte skall medföra ökade boendekostnader för de boende. Slopandet av räntesubventionerna leder annars till uppjustering av hyrorna.

Höjning av den garanterade räntan för ombyggnadslån avseende ombyggnader som färdigställda 1968–1987

I proposition 1988/89:79 föreslås således att den garanterade räntan höjs för statliga bostadslån som utnyttjas vid ombyggnader under åren 1968–1987. Detta förslag kan inte anses vara i överensstämmelse med det som aviserades i prop 1988/89:47. I den sistnämnda propositionen kan inte föredragandens uttalanden tolkas på annat sätt än att de förändrade amorterings- och räntevillkoren i första hand avsåg hus byggda eller ombyggda 1968–1974.

Det nu föreliggande förslaget innebär således att en fördyring sker för hus som utnyttjat statliga ombyggnadslån under perioden 1968–1987, medan de fastighetsägare som erhållit statliga lån för nybyggnad under samma period ej får motsvarande höjning. Detta kan knappast anses leda till en rättvis fördelning av de ökade boendekostnader indragningen av räntesubventionerna innebär.

Det är enligt vår mening inte acceptabelt att kostnaderna ökar för boende i hus som byggts om under denna period, medan boende i hus som nyproducerats under samma period ej får någon förändring. De föreslagna höjningarna är också i en sådan storleksordning att hyreskostnaderna för t.ex. en normalstor trerummare kan öka med upp till 400 kr./månad eller ca 5 000 kr./år. Det krävs för att kompensera den enskilde hyresgästen för denna kostnadsökning lönehöjningar i storleksordningen 1 000 kr./mån.

Det är svårt att finna något rimligt motiv för regeringens förslag att ensidigt belasta hyresgästerna i fastigheter med äldre ombyggnadslån. Höjningen av den garanterade räntan för nya ombyggnadslån motiverade regeringen med behovet av att föra över resurser från ombyggnad till nybyggnad. Någon sådan effekt kan ej erhållas genom en höjning av den garanterade räntan för genomförda ombyggnader utan denna höjning får i stället formen av en bestraffning för att fastighetsägarna – tvärt emot tidigare signaler från regeringen – inte satsat på nybyggnad i stället för ombyggnad. En följd av

denna åtgärd kan bli en återgång till 1960-talets miljö- och kulturförstörande rivningsraseri.

Enligt vår mening bör således proposition 1988/89:79 avslås vad avser regeringens begäran om godkännande för vad som i propositionen förordas om de garanterade räntorna för ombyggnadslån.

Mot. 1988/89
Bo2

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen avslår proposition 1988/89:79 med förslag om ändrade regler för räntesubventioner för hyres- och bostadsrättshus såvitt avser begäran om godkännande av vad som i propositionen förordas i fråga om de garanterade räntorna för ombyggnadslån.

Stockholm den 16 februari 1989

Agne Hansson (c)

Rune Thorén (c)

Ivar Franzén (c)

Stina Gustavsson (c)

Elving Andersson (c)

Birger Andersson (c)

